

Oppfølging etter livstruende overdose

Formål og omfang

Formålet er å tilby personer oppfølging etter livstruende overdose. Hensikten er å hindre helseskader, ny overdose og/eller dødsfall, være tilgjengelig med medisinsk og sosialfaglig oppfølging og å samhandle om mestringstiltak.

Oppfølging tilbys umiddelbart og senest innen nærmeste virkedag. Nasjonale retningslinjer for avrusning anbefaler en oppfølging på minimum 2 timer. Videre oppfølging tilpasses den enkelte pasient/tjenestemottaker.

Målgruppe

Personer med psykiske lidelser, rusavhengighet og/eller ROP lidelse (samtidig rus og psykisk lidelse).

Samhandling

Virksomhet Friskliv og mestring koordinerer oppfølgingen i samarbeid med Feltpleien og Ambulansetjenesten. Samhandling om oppfølging etter livstruende overdose sikrer pasienten øyeblikkelig hjelp der det er behov for det. Relevante opplysninger kan derfor gis mellom samarbeidende helsepersonell iht Lov om helsepersonell. Pasienter med kommunale vedtak/planer har samtykket til at samarbeidspartnere kan utveksle opplysninger når det er nødvendig.

Definisjoner

- *Overdose (OD intoks)*; pasienten har lavt blodtrykk, svekket blodomløp, bevissthetstap, respirasjonssvikt og/eller stans. Som oftest forårsaket ved inntak av flere legale og/eller illegale rusmidler i samtidighet.
- *Kommunalt oppfølgingsteam (OD team)*; Ansatte i avdeling Psykisk helse og rusmestring er ansvarlig for oppfølgingen etter overlevd overdose. Ved opiatoverdoser bistår Feltpleien ved første utrykning etter overdose.
- *Vaktmobil 90737305*; For varsling om overdose med behov for rask kommunal oppfølging fra avdeling Psykisk helse og rusmestring.
- *MOM*; Medisinsk Operativ Manual. Ambulansetjenestens prosedyrer for prehospital behandling av overdoser (1998 – 2000).
- *Opiater*; Et opiat er fremstilt av opium. Morfin og kodein er naturlig opiat. Heroin og buprenorfin er semisyntetiske opiater. Begrepet opioider omfatter helsyntetiske stoffer som fentanyl og metadon.
- *Nalokson*; Legemiddel i injeksjonsform. Standard akuttbehandling mot opiat overdose. Nalokson som nesenspray er i bruk fra 2017.
- *TSB*; Tverrfaglig spesialisert rusbehandling i Sykehuset Østfold; avrusning/ stabilisering etter overdose, institusjonsbehandling, midlertidig substitusjonsbehandling og legemiddelassistert rehabilitering (LAR).

Vedlegg

- Den nasjonale overdosestrategien 2014 – 2017:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Nasjonal-overdosestrategi-20142017/id757507/>
- Nasjonale retningslinjer for avrusning fra rusmidler og vanedannende legemidler:
<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/avrusning-fra-rusmidler-og-vanedannende-legemidler>

Utskriftsdato:	Dokumentansvarlig:	Revideres av:	Gyldig fra:	Versjon:
24.10.2017	Olsen Jon Erik	Huth Rigmor	19.10.2016	2.0

- MOM: Medisinsk operativ manual, versjon 7, Opioidoverdose s.97, Sykehuset Østfold HF
- Kartblad 30 Rus – forgifting - overdose

Beskrivelse:

Utføres av	Trinn	Beskrivelse	Viktige merknader
AMK	1	Mottar 113 telefon. Rekvirerer ambulanse. Kontakter legevakt.	Norsk indeks for medisinsk nødhjelp. Kartblad 30 Rus – forgiftning - overdose.
Ansatt ambulansen	2	Melder overdose intoks på vaktmobil; 90 73 73 05. Melder også om eventuell innleggelse i sykehus.	Vaktmobil i Psykisk helse og rusmestring er operativ alle ukedager: Kl. 09.00–21.00 Helg fra: kl. 11.00 – 16.00.
Ambulansestasjon Helsehuset	3	Rykker ut med to ansatte. Iverksetter behandling ihht MOM prosedyren.	Abstinenser/brå oppvåkning skal unngås jf Nasjonal retningslinje for avrusning.
Ansatt ambulansen	4	Vurderer risiko ved flere overdoser på kort tid. Vurderer behov for somatisk behandling ved sykehus eller legevakt.	Livstruende kliniske tilstander med særlig risiko for helseskader skal påvirke vurdering av hospitalisering.
Ansatt ambulansen	5	Vurderer selvmordsfare og behov for psykiatrisk behandling ved sykehus, legevakt eller fastlege.	Mobilt akutt team, Distrikt psykiatrisk senter SØ HF er operativ på legevakten alle ukedager fra kl 15 – 22.
Ansatt ambulansen	6	Informerer og motiverer pasienten til å ta imot kommunal oppfølging.	Brukerinformasjon om oppfølgingsteam er tilgjengelig i ambulansen.
Ansatt ambulansen	7	Når overdosepasienten er bostedsløs tilbyr Taraveien 19, for midlertidig opphold. Ring og meld ankomst til Trara - vaktlf:45 87 67 91.	Ambulansetjenesten transporterer pasienten til Trara. Annen transport kan avtales i samarbeid med kommunen.
Ansatt ambulansen	8	Registrerer overdosen i journal og legger kopi i postkasse i garagen. Kopi hentes av ansatte i psykisk helse og rusmestring.	Psykisk helse og rusmestring disponerer eget adgangskort til ambulansestasjonen på helsehuset, som følger vakttelefonen.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	9	Mottar overdosemelding på vaktmobil. Vurderer behov. Iverksetter tiltak senest innen nærmeste virkedag etter hendelsen. Registrerer saken i Gericca.	Ansatte i Psykisk helse og rusmestring utfører og koordinere oppfølgingen i samarbeid med Feltpleien. Dokumentasjon i Gericca er et obligatorisk ansvar.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	10	Sjekker daglig meldinger i vaktmobil og henter kopi av overdose intoks journal på ambulansestasjonen.	Gjelder særlig tidspunkter utenfor turnus i mobilt team – for oppfølging dagen etter overdosehendelsen.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	11	Oppsøker pasienten. Observerer, gir trygghet og psykososial oppfølging i ca 2 timer etter overdose.	Veiledning om oppfølging i Fagprogram overdose.
Avd. Psykisk helse	12	Kartlegger overdose-	Veiledning i oppfølging ved

og rusmestring		historikk og selvmordsfare. Ved helserelaterte	selvmordsfare i Fagprogram for krisearbeid.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	13	overdosekomplikasjoner kontakter legevakt eller fastlege etter samtykke. Ringer 113 på nytt ved alvorlige komplikasjoner.	Helseveiledning om symptomer ved abstinens i nasjonale retningslinje for avrusing fra rusmidler.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	14	Tilbyr kontaktsamtaler i en periode på 3 uker, dersom pasienten ikke ønsker ordinær oppfølging/tiltak.	Sikkerhetssløyfen utøves i samarbeid med Feltpleien. Kontaktinformasjon gis til pasienten.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	15	Sikrer overføring til ordinære tiltak og bistår eventuelt i søkerprosesser.	Ansatte er "los" inn til ordinære hjelpetjenester – en rettsikkerhetsgaranti.
Avd. Psykisk helse og rusmestring	16	Kontakter pårørende/ sosialt nettverk ved behov og etter samtykke. Tilbyr og kobler på tiltak.	Pårørendesenteret for psykisk helse og rusmestring kontaktes – eventuelt ressursteam krise.
Legevakt Sykepleier	17	Mottar AMK melding om overdosepasient. Mottar henvendelse fra ambulanse / kommunalt ansatte om behov for medisinsk vurdering/behandling.	Kartblad 30 Rus – forgiftning - overdose. Kommunalt ansatte er i hovedsak ansatte i Psykisk helse og rusmestring og Feltpleien.
Legevakt Sykepleier	18	Vurderer behov for sykebesøk av lege, behandling på legevakt og/eller i kommunalt døgnopphold.	Kartblad 30 Rus – forgiftning - overdose. Nasjonal retningslinje for avrusing fra opioider.
Legevakt Sykepleier	19	Melder overdose intoks på kommunal vaktmobil; 90737305. Melder også om innleggelse i sykehus.	Vaktmobil i Psykisk helse og rusmestring er operativ alle ukedager: Kl. 09.00–21.00. Helg fra kl. 11.00 – 16.00.
Legevakt Sykepleier	20	Informerer og motiverer pasienten til å ta imot tilbud om kommunal oppfølging etter overdose.	Psykisk helse og rusmestring koordinerer tiltak/ oppfølging i samarbeid med Feltpleien. Brukerbrosjyre er tilgjengelig på Legevakten.
Legevakt Sykepleier	21	Journalfører overdosen i fagsystemet win-med.	Registrering i fagsystem er en obligatorisk plikt.
Legevaktslege	22	Vurderer behov for rusbehandling – TSB, i SØ HF. Skriver epikrise til pasientens fastlege for videre helseoppfølging og/eller henvisning til TSB.	Fastlege henviser pasienten til rusbehandling ved Sosialmedisinsk poliklinikk og/eller Moss sykehus – Seksjon for avgiftning og kartlegging. SØ HF sender eLink til Tildelingskontoret v/innleggelser/utskrivninger
Legevaktslege	23	Vurderer behov for akutt psykiatrisk behandling ved PAM- psykiatrisk akuttmottak. Henviser	SØ HF v/PAM har øyeblikkelig hjelp plikt for pasienter i målgruppen over 18 år. PAM er godkjent for

		direkte for vurdering av innleggelse ved behov.	tvangsinnleggelse etter Lov om psykisk helsevern.
--	--	---	---